Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z dodatkiem „Sprawy Dewizowe"
i przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr. EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr. 16 (17) Warszawa, 4 czerwca 1937 r. Rok II

JERZY WITKOWSKI
rzeczoznawca księgowości zaprzysiężony
przy Izbie Przemysłowo - Handlowej
w Warszawie.

KSIĘGOWANIE ZAKUPU TOWARÓW PO ICH SPRZEDAŻY

(„PÓŁKOMIS")

Zdarzają się wypadki przy kupnie-sprzedaży towarów, że dostawca krajowy, lub zagraniczny przysyła swemu odbiorcy towar, który według umowy jest własnością dostawcy i dopiero w chwili sprzedania tegoż towaru osobom trzecim przez odbiorcę jest on traktowany jak gdyby był własnością odbiorcy.

Nie można tego rodzaju stosunku podciągnąć pod pojęcie komisu. W myśl bowiem art. 581 KH komisant podejmuje się sprzedaży na rachunek komisanta, zaś w omawianym wypadku odbiorca towaru odsprzedaje towar na rachunek własny.

Stosunek ten jest zawierzeniem towaru odbiorcy przez sprzedawcę, opartym na przeświadczeniu, że odbiorca, jakkolwiek nie nabywa odrazu towaru na rachunek własny—wywiąże się należycie z obowiązków nabywcy z chwilą znalezienia klienta na towar.

W wypadku tego rodzaju stosunku, odbiorca sprzedaje posiadane z tego tytułu towary po cenach przez siebie ustalonych, a nie po cenach wytkniętych przez dostawcę i nie ma obowiązku wyliczania się wobec dostawcy z osiągniętych wpływów.

Przy tego rodzaju transakcjach dostawca, wysyłając towar odbiorcy, przesyła mu jednocześnie rk konsygnacyjny (rk pro-forma), który winien zawierać ilości, nazwy, rodzaje, ceny poszczególnych towarów (po których dostawca zobowiązuje się uznać ten towar za własność odbiorcy po jego zbyciu osobom trzecim), i sumę ogólną tego rku.

Odbiorca, po otrzymaniu towaru od dostawcy i rku konsygnacyjnego, winien towar ten ilościowo wpisać do księgi magazynowej towarów konsygnacyjnych, oraz przeprowadzić następujące zapisy w księgach handlowych:

Dt. Towary konsygnacyjne Ct. Dostawca rk konsygnacyjny

Po sprzedaży części tego towaru konsygnacyjnego, odbiorca winien zawiadomić o tym dostawcę, podając mu szczegółowo jakie towary i jakie ich ilości już sprzedał. Jednocześnie winien wciągnąć te towary na rozchód do księgi magazynowej towarów konsygnacyjnych oraz w księgach handlowych przeprowadzić zapis:

Dt. Dostawca konsygnacyjny Ct. Towary konsygnacyjne

Dostawca, na podstawie otrzymanego zawiadomienia od odbiorcy, wystawia mu rachunek i wówczas następuje uznanie transakcji kupna-sprzedaży między kontrahentami.

Odbiorca po otrzymaniu takiego rku od dostawcy winien w księgach handlowych zapisać go w sposób, jak się księguje zakup towarów na rachunek własny tj. —

Dt. Towary Ct. Dostawcy

Pokrycie tego rachunku księguje się według ogólnych zasad buchalteryjnych.

Przy tego rodzaju stosunku, odbiorca—przy otrzymaniu partii towarów od dostawcy na warunkach wyżej opisanych — przeważnie ponosi koszty transporty, a gdy dostawca jest zagraniczny — koszty cła i ekspedycji.

Wydatki te winien odbiorca zapisać na ciężar odnośnych rków, np. rku kosztów przewozu i cła, rku towarów, lub tym podobnych.

Gdy w dniu zamknięcia roku operacyjnego odbiorca nie sprzedał wszystkich towarów, będących w jego posiadaniu z tytułu tego rodzaju stosunku, winien z rku kosztów przewozu i cła lub rku towarów itp. przenieść na ciężar jednego z tych rków okresu przyszłego tę część kosztów, która dotyczy towarów jeszcze przez niego nie sprzedanych, a tym samym jeszcze przez niego nie nabytych.

Te koszty, o których wyżej mowa, ze względu na prawidła buchalterii, nie mogą w tym wypadku całkowicie obciążać okresu operacyjnego.

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

65.

UZASADNIENIE ZASTOSOWANEJ NORMY ŚREDNIEJ ZYSKOWNOŚCI.

Uzasadnienie zastosowanej normy średniej zyskowności winno być rzeczowe, nie może opierać się na danych świadczących o położeniu ekonomicznym płatnika, ani na danych odnoszących się się do innych okresów podatkowych NTA, 7 kwietnia 1937, l. rej. 5545/35.

Z uzasadnienia. W myśl stałej judykatury Trybunału zastosowanie zaoczności nie pozbawia atoli płatnika prawa podniesienia zarzutu dowolności wymiaru. Zarzut ten konkretyzuje w szczególności płatnik w tym kierunku, że zastosowaną została wyższa stopa zyskowności niż normalna, przy czym w skardze powołuje się na okólnik Izby Skarbowej Grodzkiej w Warszawie z dnia 17 lipca 1933 r. Nr. W. II. 184604/3/35. zawierający przeciętne normy zyskowności, wedle którego władze skarbowe miały stosować jako przeciętną 5 względnie 6% stopę zyskowności co do przedsiębiorstw tego rodzaju, jakie skarżący prowadzi. Władza pozwana w odpowiedzi na skargę nie zajęła wyraźnie stanowiska co do tego twierdzenia, przyjąć jednak trzeba, że zastosowała wyższą stopę niż przeciętną, gdyż zastosowanie 12% stopy w konkretnym wypadku osobno usprawiedliwia. Otóż co się tyczy tego usprawiedliwienia, to według treści zaskarżonego orzeczenia polega ono na tym, że 1) przedsiębiorstwo skarżącego ma wyrobioną klientelę, 2) że obrót w latach następnych wzrósł o 100% i 3) że wyjątkowo dobra koniunktura wynika z ogólnego położenia podatnika. Co się tyczy momentu pierwszego, to r z e c z o c z y w i s t a, ż e n o r m a l n e p r z e d s i ę b i o r s t w o h a n d l o w e m a k l i e n t e l ę w y r o b i o n ą. Co do m o m e n t u d r u g i e g o, t o s ł u s z n i e s k a r g a p o w o ł u j e s i ę n a a r t. 13 o p o d a t k u d o c h o d o w y m, w e d ł u g k t ó r e g o k a ż d y r o k o p e r a c y j n y s t a n o w i o d r ę b n ą c a ł o ś ć d l a p o d a t k u; s t o s u n k i w i ę c l a t n a s t ę p n y c h n i e m o g ą ś w i a d c z y ć a n i n a k o r z y ś ć, a n i n a n i e k o r z y ś ć p ł a t n i k a. Co się w r e s z c i e t y c z y m o m e n t u t r z e c i e g o, t o o g ó l n e p o ł o ż e n i e p ł a t n i k a m o g ł o b y u z a s a d n i a ć j e d y n i e z a s t o s o w a n i e a r t. 64 *) u s t a w y i t o p o d w a r u n k a m i t a m o k r e ś l o n y m i, a w ł a d z a n i e t w i e r d z i, ż e t e n p r z e p i s p r a w n y z a s t o s o w a ł a.

Zastosowanie tedy wyższej niż normalna stopy zyskowności nie ma w aktach usprawiedliwienia, a zatem ten zarzut skargi należało uznać za trafny.

*) Obecnie — art. 92 § 1 Ordynacji Podatkowej: „Jeśli przy wymiarze podatku dochodowego władza wymiarowa dojdzie do przekonania, że zebrany przez nią materiał faktyczny nie wystarcza do obliczenia ogólnego dochodu.... może ustalić dochód płatnika na podstawie zewnętrznych znamion, świadczących o jego położeniu ekonomicznym. Przy tej ocenie powinny być brane pod uwagę w szczególności jego wydatki domowe i osobiste, oraz stosunek ich do jego znanych źródeł dochodu".

66.

WARTOŚĆ WĄTPLIWYCH WIERZYTELNOŚCI W BILANSIE.

Oszacowanie wątpliwych wierzytelności do bilansu należy w zasadzie do

swobodnego uznania przedsiębiorcy opartego na dokładnym wzięciu pod uwagę wszelkich okoliczności, mających wpływ na istnienie, wysokość i ściągalność pretensji. NTA 29 maja 1936, l. rej. 3294 34.

Skarżąca spółka oddała komisową sprzedaż swego drzewa firmie „W" w Katowicach. W styczniu 1932 firma ta zerwała umowę, powołując się na nieoddawanie jej wbrew warunkom umowy całości drzewa do sprzedaży i zażądała od skarżącej odszkodowania w kwocie 120.000 dolarów. W odpowiedzi na to przyjęła skarżąca do wiadomości zerwanie umowy, odmówiła uznania odszkodowania i ze swej strony zażądała odszkodowania z powodu niedostatecznej ilościowo sprzedaży drzewa skarżącej przez „W". Odszkodowanie to obliczył członek zarządu skarżącej spółki, nadleśniczy T., na 68.595 dol., biorąc za podstawę straty, poniesione wskutek spadku cen drzewa, skutkiem zbyt długiego składowania drzewa, skutkiem utrudnień eksploatacyjnych, oraz odsetki od tych wszystkich pozycyj. Obliczenie to nosi datę 29 stycznia 1932. Na zasadzie obliczenia z dnia 1 lutego 1932, podpisanego przez tegoż T., zaksięgowano pod datą 31 grudnia 1931 i wprowadzono do bilansu zamknięcia na ten dzień pretensję do firmy „W.", oszacowaną na 302.600 zł., biorąc pod uwagę—wedle brzmienia tego obliczenia—że pretensja ta nie jest uznana i dopiero drogą procesu będzie musiała być dochodzona. Księgowanie to obniżyło stratę bilansową spółki za rok operacyjny 1931 do kwoty 69.993 zł. 23 gr.

Przy wymiarze podatku dochodowego na rok 1932, opartym na bilansie zamknięcia na 31 grudnia 1931, doliczono do podstawy wymiaru różnice między obliczonym przez T. odszkodowaniem a zaksięgowaną częścią tegoż. Odwołania władza pozwana nie uwzględniła, powołując się w motywach zaskarżonej decyzji na nieudowodnienie przez skarżącą, mimo wezwania władzy, że pretensja ta w dniu bilansu nie miała pełnej wartości.

Na zarzuty skargi rozważył Najwyższy Trybunał Administracyjny, co następuje: Oszacowanie wątpliwych wierzytelności do bilansu należy w zasadzie do swobodnego uznania przedsiębiorcy, który ma obowiązek dokonania tego oszacowania z należytą starannością przy wzięciu pod uwagę wszelkich okoliczności, mających wpływ na istnienie, wysokość i ściągalność pretensji, istniejących w dacie bilansu. W niniejszym wypadku chodzi o pretensję odszkodowawczą, podniesioną przeciw kontrahentowi skarżącej w związku z zerwaniem przez tego kontrahenta umowy i żądaniem przez niego wysokiego odszkodowania. Pretensję tę obliczyły organa skarżącej i przedstawiły stronie przeciwnej w wysokości 68.595 dol., ustalając jednocześnie dla swych celów wewnętrznych jej wartość na dzień bilansowy na 302.600 zł. i uzasadniając to obliczenie brakiem uznania pretensji przez stronę przeciwną i potrzebą dochodzenia tej pretensji w drodze sporu. Pretensji wzajemnej, zgłoszonej przez kontrahenta, nie zaksięgowano.

W tym stanie rzeczy i w związku z treścią przedłożonej przez skarżącą korespondencji żądanie przez władzę udowodnienia, że pretensja w dacie bilansu nie miała wyższej wartości, niż przyjęto do bilansu, było bezprzedmiotowe, skoro pretensja opiera się wyłącznie na jednostronnym obliczeniu już po dacie bilansu przez organa skarżącej, jest przez stronę przeciwną zaprzeczona i skutkiem tego przed ustaleniem jej istnienia i wysokości przez sąd, któryby oczywiście musiał rozstrzygnąć zarazem kwestię wzajemnej pretensji strony przeciwnej, przedstawia się jako w mia-

rodajnym momencie wątpliwa co do swego istnienia i wartości i nie dająca się w żaden realny i konkretny sposób na ten moment udowodnić. Nie wchodząc więc w poruszoną w skardze kwestię, czy pretensja ta nawet w wysokości, przyjętej do bilansu, nadawała się do zaksięgowania i zamieszczenia w aktywach bilansu, ile że ta kwestia jest dla sprawy obojętna — Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał, że władza pozwana nie miała w przepisach art. 21, 6, 8 i 13 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 25 Dz. Ust.) podstawy do doliczenia spornej różnicy, będącej w swej istocie nadwyżką zgłoszonej przez skarżącą wzajemnej pretensji odszkodowawczej nad równocześnie przez skarżącą w granicach jej swobodnego uznania oszacowaną wartość tej wątpliwej i nieuznanej przez drugą stronę pretensji.

Z tych powodów Najwyższy trybunał Administracyjny uchylił zaskarżone orzeczenie jako niezgodne z ustawą i zarządził w myśl art. 95 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 27 października 1932 poz. 806 Dz. Ust. zwrot opłaty.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 5 MAJA 1937 R. L. D. V. 26779/3/37

w sprawie podatku od lokali lub ich części, zajętych przez zakłady przemysłowe połączone ze sprzedażą produktów własnego wyrobu.

(Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 13, 1937, poz. 418).

Do

wszystkich izb skarbowych oraz wszystkich urzędów skarbowych.

Lokale lub ich części, zajęte przez zakłady przemysłowe, wymienione w części II lit. C) taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, wolne są od podatku od lokali na zasadzie art. 2 p. 3 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o podatku od lokali (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 505).

Z przysługującego zwolnienia korzystają **nie tylko lokale, zajmowane przez zakłady przemysłowe, lecz także i te części tych lokali, które są specjalnie przeznaczone na sprzedaż produktów własnego wyrobu,** gdyż **sprzedaż** ta stosownie do przepisów § 47 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego z dnia 11 grudnia 1936 r. do ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 649) nie stanowi oddzielnego przedsiębiorstwa.

Zwolnienie od podatku przysługuje również pomieszczeniom (lokalom), przeznaczonym na sprzedaż produktów własnego wyrobu w przypadkach, gdy pomieszczenia (lokale) te znajdują się poza zakładem przemysłowym, jednak położone są na terenie tej samej nieruchomości, w której znajduje się zakład przemysłowy, **ponieważ stosownie do przepisów przytoczonego § 47 ust. 2 uważa się, że sprzedaż ta** dokonywana jest w lokalu zakładu przemysłowego.

Jednocześnie zaznacza się, że w wypadkach, przewidzianych w **§ 47 ust. 3 powołanego** rozporządzenia wykonawczego z dnia 11 grudnia 1936 r. wymienione części lokali (pomieszczenia) podlegają podatkowi od lokali, gdyż skutkiem prowadzenia w

nich oprócz sprzedaży własnych wyrobów zakładu przemysłowego także sprzedaży i innych towarów utraciły swój dotychczasowy charakter lokali, zajętych przez zakłady przemysłowe, a stały się lokalami, zajętymi przez zakłady handlowe.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 7 MAJA 1937 R. Nr D. V. 3503/1/37

w sprawie nieuzasadnionych zwózek zajętych ruchomości.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 13 z 1937 r., poz. 419)

Do

wszystkich Izb Skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) oraz wszystkich Urzędów Skarbowych.

Ministerstwo Skarbu stwierdziło, że w okręgach niektórych urzędów skarbowych poborcy skarbowi zwożą zajęte przedmioty do składnicy bezzwłocznie po dokonaniu zajęcia lub oddają zajęte ruchomości pod dozór osób trzecich, mimo że nie zachodzą ważne ku temu powody.

W związku z ujawnieniem powyższych nieprawidłowości Ministerstwo Skarbu przypomina, że w myśl § 72 ust. (1) rozporządzenia Rady Ministrów o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych — regułą jest pozostawianie zajętych ruchomości na miejscu i oddanie ich pod dozór zobowiązanemu lub osobie, u której zostały zajęte. Pozbawienie zobowiązanego dozoru zajętych u niego ruchomości może nastąpić jedynie z ważnych przyczyn, a zwłaszcza w razie odmowy przyjęcia dozoru bądź uzasadnionej obawy usunięcia lub uszkodzenia zajętego przedmiotu.

Powyższe wyjaśnienie urzędy skarbowe podadzą bezzwłocznie do wiadomości poborców skarbowych, przy czym w razie stwierdzenia dalszych nieprawidłowości w tym kierunku winnych należy pociągać do odpowiedzialności służbowej.

Kierownik Wydziału:
(—) K. Janczewski

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 7 MAJA 1937 R. L. D. V. 35998/4/37

w sprawie ulg podatkowych od transakcyj na Giełdzie Zbożowo-Towarowej w Wilnie.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 13 z 1937 r., poz. 420)

Do

Izby Skarbowej
w Wilnie.

Nawiązując do okólnika z dnia 29 lutego 1936 r. Nr. D. V. 41777/4/35 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 7, poz. 242), Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych ustala, iż minimalna transakcja giełdowa na Giełdzie Zbożowo - Towarowej i Lniarskiej w Wilnie, korzystająca z ulgi podatkowej, może wynosić **w 1937 roku w obrocie mąką 1200 kg.**

Wspomniana ulga może dotyczyć tylko tych transakcji mąką, które poza tym odpowiadają wszystkim pozostałym warunkom przewidzianym w okólnikach: 1) z dnia 21 grudnia 1933 r. L. D. V. 28430/4/33 (Dz. Urz. Min. Skarbu z 1934 r. Nr. [illegible]

2) z dnia 5 stycznia 1934 r. L. D. V. 312/4/34 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 3. poz. 25, 3) z dnia 7 lutego 1934 r. L. D. V. 2888/4/34 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 5, poz. 73), 4) z dnia 30 maja 1934 r. L. D. V. 10656/4/34 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 16, poz. 208), 5) z dnia 31 maja 1935 r. L. D. V. 15114/4/35 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 16, poz. 390) oraz 6) z dnia 15 maja 1936 r. Nr. D. V. 36814/4/36 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 13, poz. 444).

Naczelnik Wydziału:
(—) Kolanowski

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 10 MAJA 1937 R.
L. D. V. 2777/1/37

w sprawie niezajmowania u adwokatów maszyny do pisania.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 13 z 1937 r., poz. 421)

Do

wszystkich Izb Skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, (Wydział Skarbowy) oraz wszystkich Urzędów Skarbowych.

Ministerstwo Skarbu poleca nie zajmować u adwokatów maszyny do pisania, o ile w postępowaniu egzekucyjnym zostanie stwierdzone, że jest to jedyna maszyna do pisania.

W przypadku, gdy adwokat posiada więcej maszyn do pisania należy zawsze jedną maszynę pozostawić wolną od zajęcia.

Podsekretarz Stanu:
(—) F. Świtalski

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 11 MAJA 1937 R.
L. D. VI. 4610/3/36

w sprawie pobierania odsetek od 10% dodatku do zakredytowanych podatków pośrednich.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 13 z 1937 r., poz. 422)

Do

wszystkich Izb Skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach oraz Urzędów Skarbowych Akcyz i Monopolów Państwowych.

Na zapytanie jednej z izb skarbowych w sprawie pobierania odsetek od 10% dodatku do zakredytowanych podatków pośrednich Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że — zgodnie z postanowieniami art. 6 ustawy z dnia 26 marca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 127)—przy kredytowaniu podatków pośrednich, należy pobierać odsetki również i od 10% dodatku do zakredytowanych i w oznaczonym terminie uiszczonych podatków pośrednich.

Dyrektor Departamentu:
(—) M. Węgrzynowski

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw R. P. Nr 37 z dn. 20 maja 1937 r.

Rozporządzenia Ministrów — Skarbu o warunkach konwersji i zamiany papierów emisyjnych państwowych i samorządowych, wypuszczonych w walutach obcych, oraz

o wypuszczeniu 4$^{1}/_{2}$% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r. (poz. 284);—Skarbu o zmianie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 18 marca 1937 r. o uiszczaniu należności podatkowych papierami wartościowymi (poz. 285); — Skarbu wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości o przyjmowaniu przez notariuszów na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej papierów wartościowych celem uiszczenia podatku od darowizn (poz. 286).

Dziennik Ustaw R. P. Nr 38 z dn. 25 maja 1937 r.

Rozporządzenia Ministrów — Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie wykonania ustawy o nadzorze nad hodowlą bydla, trzody chlewnej i owiec (poz. 291);—Rolnictwa i Reform Rolnych o wprowadzeniu w życie na pewnych obszarach Państwa niektórych przepisów o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (poz. 292),

Oświadczenia rządowe w sprawie przystąpienia Turcji do konwencji międzynarodowej z dnia 20 kwietnia 1929 r. o zwalczaniu fałszowania pieniędzy (poz. 296).

Dziennik Ustaw R. P. Nr 39 z dn. 29 maja 1937 r.

Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 12 kwietnia 1937 r. o zwolnieniu od cła kukurydzy i końskiego zębu (poz. 306).

Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (poz. 313).

KALENDARZ PODATKOWY

W czerwcu 1937 r. płatne są następujące podatki:

Do 1 czerwca — przedpłata na podatek dochodowy na rok 1937 przez osoby prawne (spółki z ogr. odp. i spółki akcyjne).

Do 5 czerwca — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w czasie od 16 do 30 maja 1937 r.

Do 7 czerwca — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w maju 1937 r.

Do 15 czerwca — zaliczka na podatek od obrotu w wysokości 1/3 kwoty podatku wymierzonego za rok ubiegły przez płatników nieprowadzących ksiąg.

Do 15 czerwca — I rata zryczałtowanego podatku od obrotu na rok 1937.

Do 20 czerwca — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w ciągu pierwszych 15 dni czerwca 1937 r.

Do 25 czerwca—zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu maju 1937 przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 30 czerwca — I rata podatku od nieruchomości.

Nadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w czerwcu 1937 oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w czerwcu 1937.

Czy termin do uiszczenia przez osoby prawne (spółki z ogr. odp. i spółki akcyjne) przedpłaty na podatek dochodowy upłynął w dn. 1 maja czy też w dn. 1 czerwca b. r.?

Z tym pytaniem zwracają się do nas niektórzy Czytelnicy i komunikują, że popadli w zatarg z swoimi urzędami skarbowymi, które utrzymują, że wyżej wspomniany termin upłynął w dn. 1 maja, a nie 1 czerwca — jak podawaliśmy w naszym Kalendarzu Podatkowym.

Utrzymujemy, że racja jest po naszej stronie.

Osoby prawne mają obowiązek składania zeznań o dochodzie do dn. 1 maja — w myśl art. 69 Ordynacji Podatkowej (DURP 1936, poz. 134).

Ale według § 82 RW z dn. 19 września 1934 do OP (DURP 1934, poz. 821), który obowiązywał do dn. 7 maja 1937 r. (ob. niżej) osoby prawne obowiązane były do uiszczenia przedpłaty na podatek dochodowy do dn. 1 czerwca każdego roku.

Rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 6 lutego 1937 o przesunięciu terminu do składania zeznań do wymiaru podatku dochodowego na rok podatkowy 1937 (DURP 1937, poz. 71) wyznaczony w art. 69 Ordynacji Podatkowej termin do składania zeznań do wymiaru podatku dochodowego dla osób i spadków wakujących nieobjętych, prowadzących księgi handlowe i gospodarcze zgodnie z przepisami art. 81 tejże Ordynacji, przesunięty został w roku podatkowym 1937 na dzień 1 kwietnia 1937, termin płatności przedpłaty przewidziany w § 82 Rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 19 września 1934 o wykonaniu Ordynacji Podatkowej dla osób fizycznych i spadków wakujących, prowadzących księgi handlowe i gospodarcze przesunięty został do 1 kwietnia 1937. Przepis ten nie przewidział przesunięcia terminu przedpłaty na podatek dochodowy dla osób prawnych. W ten sposób zgodnie z powyższymi przepisami przedpłata na podatek dochodowy dla osób fizycznych i spadków wakujących prowadzących księgi, winna była być uskuteczniona do dnia 1 kwietnia, dla osób prawnych — do dnia 1-go czerwca, a dla pozostałych kategorii (nie prowadzących ksiąg) do dnia 1 marca.

Nowe RW do OP (DURP 1937, poz. 270), które weszło w życie z dn. 7 maja b. r. wprowadziło zasadę jednolitą (§ 93), że przedpłata na podatek dochodowy w wysokości połowy kwoty, jaka przypada od zeznanego dochodu, winna być uiszczana w terminach przepisanych do składania zeznań (art. 69 Ordynacji), a zatem do dnia 1 marca dla osób fizycznych i do dnia 1 maja dla osób prawnych.

Ale ten przepis wszedł w życie w dn. 7 maja 1937 r., a więc nie mógł wprowadzić obowiązku uiszczenia w r. 1937 przedpłaty przez osoby prawne w dn. 1 maja, w którym to dniu obowiązywał jeszcze przepis ustalający ten termin na dn. 1 czerwca. Ten nowy termin będzie obowiązywał poczynając od r. 1938.

To stanowisko zajmuje również Ministerstwo Skarbu, skoro w swoim Dzienniku Urzędowym z dn. 5 maja b. r. (nr. 12) ogłosiło w komunikacie o płatności podatków w maju 1937 r., że termin do uiszczenia przedpłaty na podatek dochodowy przez osoby prawne upływa w dn. 1 czerwca b. r.

KRONIKA PODATKOWA

Losy projektu reformy finansów komunalnych

Zjazd Związku Miast Polskich. Opinia prasy gospodarczej. Stanowisko samorządu gospodarczego. Stanowisko Tymczasowej Rady Miejskiej m. st. Warszawy. Odrzucenie projektu.

Zjazd Związku Miast Polskich

W dniach 26 i 27 kwietnia r. b. odbył się w Warszawie Zjazd Związku Miast Polskich. Zjazd ten wysunął szereg tez gospodarczych. Stwierdził on konieczność wzmożenia i rozszerzenia działalności samorządów w różnych dziedzinach i uchwalił żądanie zwiększenia dochodów miast na drodze najłatwiejszej — przez obciążenie obywateli miejskich nowymi podatkami. Komisja finansowa Zjazdu uchwaliła wnioski o rozszerzenie na wszystkie miasta prawa poboru dodatków do państwowego podatku dochodowego, przywrócenia miastom wydzielonym prawa poboru specjalnych opłat drogowych, zapewnienie miastom nie wydzielonym conajmniej 50 proc. wpływów z takich opłat, pobieranych na ich terenie przez powiatowe związki samorządowe, ponad to wniosek domaga się dania miastom prawa poboru podatków od placów budowlanych i niezabudowanych.

Uchwała ta zapadła w momencie, kiedy po tylu latach kryzysowych zaczęliśmy odczuwać pierwsze symptomaty poprawy gospodarczej.

Że znaczna liczba członków Związku Miast Polskich zdawała sobie sprawę ze szczególnej szkodliwości tego rodzaju uchwał, dowodziła tego ożywiona dyskusja w komisji finansowej, gdzie szereg mówców wystąpił zdecydowanie przeciwko powiększaniu podatków oraz wprowadzaniu nowych, motywując swoje stanowisko zbyt wielkim już przeciążeniem podatkowym. W związku z tym właśnie przedstawiciel Dąbrowy - Górniczej inż. Adam Jackiewicz zaproponował sekcji przyjęcie wniosku tej treści:

Biorąc pod uwagę nadmierne obciążenie dochodu społecznego wydatkami na cele publiczne, jak również, że dalsze obciążenie tego dochodu wpłynie ujemnie na rozwój koniunkturalny, zahamuje proces kapitalizacji i przywrócenie rentowności warsztatów pracy, uważam wprowadzenie nowych podatków i obciążeń na rzecz samorządów za sprzeczne z polityką gospodarczą Państwa.

Komisja finansowa Zjazdu wniosek ten oddaliła.

Opinia prasy gospodarczej

„I trzeba stwierdzić—zauważa Tadeusz Rawicz w artykule „Nowe ciężary jako czynnik antykoniunkturalny" (Codzienna Gazeta Handlowa), że źle się stało. Uchwała bowiem Związku Miast Polskich dowiodła tylko, że w poszukiwaniu coraz to nowych dochodów, samorządy miejskie nie liczą się absolutnie z możliwościami gospodarczymi płatników i nie chcą przyłączyć żadnej cegiełki do zwalczenia kryzysu, a zapatrzone są tylko w realizację nierzadko niepotrzebnie rozdętych zadań gmin miejskich.

Samorządy przecież mogą i powinny zdać sobie sprawę, że bez podnoszenia ciężarów podatkowych i wprowadzania nowych podatków—i tak nastąpiłoby powiększenie wpływów samorządowych ja-

ko następstwo ogólnej poprawy gospodarczej. A znowu przeciwnie nowe ciężary podatkowe zahamują procesy ożywienia gospodarczego i wpakują życie gospodarcze nie tylko w odmęty dawnego kryzysu, ale ponadto zniszczą zapoczątkowane procesy urentownienia poszczególnych odcinków gospodarczych".

Tenże autor w innym artykule pt. „Zorganizować administrację samorządową a nie projektować nowych podatków" (Codzienna Gaz. Handl.) zauważa, że, jak tego dowiodło życie w latach 1929 - - 1935 charakterystyczny dla tych lat spadek cen i obniżenie zarobków całego świata pracy pociągnął za sob ąruinę rolnictwa, przemysłu, handlu, rzemiosł itp. — co uderzyło przede wszystkim w Państwo i to tym silniej, że uderzenie było dwustronne. Raz. Państwo traciło wpływy podatkowe, czego dowodem była dynamika nieściągalnych zaległości podatkowych. Dwa. Wzrastająca wówczas, właśnie skutkiem upadku życia gospodarczego, nędza i bezrobocie stworzyło konieczność utrzymania przez Państwo szerokich rzesz bezrobotnych. co pociągnęło za sobą nie tylko wydatne koszta, ale nade wszystko postawiło Państwo w obliczu tragicznych dalszych reperkursji grożących już bezpieczeństwu, ładowi i porządkowi publicznemu.

Stwierdziwszy, że dzięki przeprowadzeniu przez Państwo znacznych ulg podatkowych. kredytom publicznym i ofiarom społeczeństwa zarysowuje się obecnie poprawa gospodarcza, nieznaczna wprawdzie, ale wyraźna — autor konkluduje: „Śmiało możemy stwierdzić, że projekty podatkowe Związku Miast Polskich są sprzeczne z polityką gospodarczą Państwa—i mogą pociągnąć za sobą nie tylko zahamowanie zaobserwowanej poprawy gospodarczej, ale uderzyć w Państwo i społeczeństwo".

Na pytanie, gdzie samorządy gminne mogą znaleźć nowe źródła dochodu, o które zabiega Związek Miast Polskich autor odpowiada: „U siebie. Z kas samorządów gminnych multum pieniędzy jest wydawane bezużytecznie. Trzeba tylko przeprowadzić reorganizację gospodarki samorządowej, która staje się palącą koniecznością, a wówczas kiedy samorząd pozbędzie się zbędnego, szkodliwego i kosztownego balastu, będzie mógł z przysługujących mu w dzisiejszych granicach i rozmiarach świadczeń publicznych przeprowadzić swoje zadania i cele z pożytkiem dla miasta jego obywateli".

Stanowisko samorządu gospodarczego

W dniu 25 maja b. r. w Warszawskiej Izbie Przem. - Handlowej odbyło się posiedzenie Międzyizbowej Komisji Skarbowej, na którym omawiano sprawę projektu rządowego, dotyczącego wprowadzenia podatku od placów budowlanych oraz dodatku do podatku dochodowego na rzecz funduszów komunalnych.

Na posiedzeniu obecny był p. prezydent m. st. Warszawy Stefan Starzyński, który w obszernym przemówieniu, scharakteryzował ciężkie warunki finansowe samorządów miejskich w związku z ciążącymi na nich obowiązkami, którym samorządy w obecnych warunkach sprostać nie mogą.

Po przemówieniu prezydenta Starzyńskiego, wywiązała się długa dyskusja. w której zabierali głos przedstawiciele poszczególnych Izb Przem. - Handlowych. Długi referat wygłosił wicedyrektor Izby Przem.-Handlowej w Łodzi Herbert Sand, dowodząc w nim szkodliwości wprowadzenia nowych obciążeń dodatkowych, zwłaszcza w momencie budzącej się koniunktury.

Izby Przem.-Handlowe wypowiedziały się przeciwko projektowi rządowemu, dotyczącemu wprowadzenia podatków od placów budowlanych, oraz (z wyjątkiem Izb Zachodnich) zajęły zdecydowanie negatywne stanowisko przeciwko dodatkowi do podatku dochodowego. Izby zachodnie tj. gdyńska, poznańska i kato-

wicka ze względu na to, iż dodatek do podatku dochodowego w tamtych dzielnicach obowiązuje, w sprawie tej nie zabierały głosu.

Izby podkreśliły w poszczególnych referatach, że nie można w momencie budzącej się koniunktury przytłaczać życia gospodarczego nowymi obciążeniami. Według obliczeń Zw. Izb Przem.-Handlowych projektowana podwyżka obciążeń z tytułu dodatku do podatku dochodowego, wyniosłaby ok. 70 miln. zł. w tym 50 miln. z fundowanych i 20 miln. z niefundowanych. Oczywiście odebranie życiu gospodarczemu tak poważnej kwoty odbićby się musiało bardzo poważnie na procesie sanacyjnym naszego życia gospodarczego, tymbardziej, że i tak już podatek dochodowy nadmiernie obciąża życie gospodarcze, Z tytułu podatku dochodowego w roku 1936/37 Skarb Państwa otrzymał przeszło 240 miln. zł. a na r. 1937/38 preliminował wpływ na 300 miln. zł. Dalsze tak poważne obciążenie życia gospodarczego mogłoby bardzo ujemnie wpłynąć na rozwój koniunktury.

W dalszym ciągu obrad komisja międzyizbowa doszła do wniosku, iż kwestię naprawy finansów komunalnych należałoby załatwić drogą odciążenia miast z nadmiaru zadań, nałożonych na nie przez Państwo, a nie — jak chce projekt rządowy — drogą wprowadzenia nowych obciążeń życia gospodarczego.

Stanowisko Tymczasowej Rady Miejskiej m. st. Warszawy

Na posiedzeniu TRM m. st. Warszawy uchwalono w dn. 26 maja b. r. następującą rezolucję:

„Tymczasowa Rada Miejska wyraża opinię, że należy dążyć do jak najszybszego wprowadzenia w życie zgłoszonego do laski marszałkowskiej wniosku posła Michałowskiego o wprowadzenie dodatku do państwowego podatku dochodowego, wpływy z którego mają być przeznaczone wyłącznie na cele inwestycyjne oraz wniosku rządowego w sprawie wprowadzenia specjalnego podatku drogowego, z którego dochody przeznaczone być mają wyłącznie na budowę i utrzymanie dróg. Przywiązując wielką wagę do umożliwienia kontynuowania inwestycji w Warszawie i niehamowania tych inwestycji w pełni sezonu, Tymczasowa Rada Miejska wypowiada swoją ponowną opinię, że pozytywne załatwienie sprawy dodatku do podatku dochodowego stanowić będzie celowe choć niedostateczne zapewnienie samorządom miejskim niezbędnych środków finansowych na kontynuowanie pilnych i koniecznych inwestycji miejskich. Sprawa zasadniczej reformy finansów komunalnych niezależnie od powyższego, jest sprawą niecierpiącą zwłoki".

Rezolucję powyższą zgłosili podpisani na niej radni: dr. Tadeusz Garbusiński, referent generalny budżetu miejskiego, zastępca naczelnego dyrektora B. G. K., Rafał Szereszewski, bankier, Włodzimierz Horodyński — sędzia handlowy, dyrektor „Elibora", dr. Mieczysław Michałowicz— prof. uniwersytetu J. P. i senator, Jan Lewandowski—kupiec i senator, Stefania Gliszczyńska—działaczka robotnicza, Zofia Berbecka—działaczka społeczna, Leon Bregman — kupiec, Janina Jurkiewiczowa — działaczka społeczna, Helena Sujkowska—działaczka społeczna, Jan Klępiński—działacz robotniczy, Feliks Krauze—kupiec, Srul Glocer—rzemieślnik.

Tę wiadomość PAT zaopatruje następującymi uwagami.

„Rezolucja została uchwalona jednomyślnie przez wszystkich obecnych na posiedzeniu radnych, wśród których, podobnie jak i wśród podpisujących, znajdują się przedstawiciele wszystkich warstw społecznych, a więc przemysłu, handlu, rzemiosła świata pracy, własności nieruchomej itd. W kompetentnych kołach sa-

morządowych stwierdzają, że ta jednomyślność świadczy o zrozumieniu dzisiejszej sytuacji, w której zarówno ze względów gospodarczych jak i społecznych, wstrzymanie robót inwestycyjnych w pełnym sezonie odbiłoby się szkodliwie, zahamowałoby bowiem ruch budowlany i liczne inwestycje prywatne, związane ściśle z rozwojem urządzeń miejskich.

Podobne uchwały powziął szereg innych miast, apelując do rządu i parlamentu o udzielenie uprawnień przysługujących miastom na ziemiach zachodnich, a umożliwiających samo opadatkowanie się na rzecz inwestycyj miejskich. Uchwały podobne powzięte zostały już przez miasta: Baranowicza, Biała, Bochnia, Grodno, Kutno, Lida, Łęczyca, Nieszawa, Ostrołęka, Przemyśl, Radomsko, Sanok, Wadowice, Wąbrzeżno, i inne. Cały szereg miast w najbliższych dniach odbędzie na ten temat posiedzenia. Krakowska Rada Miejska zbiera się 31 maja dla powzięcia podobnej rezolucji".

Odrzucenie projektu

Komisja Skarbowa Sejmu R. P. na posiedzeniu w dniu 1 b. m. po wysłuchaniu opinii p. Wicepremiera Kwiatkowskiego uchwaliła odrzucić projekt ustawy o nowych podatkach komunalnych.

Zaznaczyć należy, iż p. Wicepremier w swoim wyjaśnieniu zapowiedział, że na jesieni b. r. omawiany będzie projekt głębszych reform podatkowych a m. in. możliwość zreformowania podatku dochodowego.

PORADNIA

Stały Prenumerator D. C. Podstawą opodatkowania jest kwota, za którą według deklaracji nabywcy, nabył on książki. Sposób zapłaty jest obojętny. — O ile przedsiębiorstwo prowadzi prawidłowe księgi handlowe — stawka 1,2%.

Buchalter - Abonent, Warszawa. Temu zagadnieniu poświęcamy artykuł.

Stały Czytelnik.

Zagadnienie. **Czy osoba fizyczna nabywająca pojazd mechaniczny, niezależnie od ulgi przewidzianej w Dekrecie o ulgach podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych, jest uprawniona ponadto, o ile prowadzi prawidłowe księgi handlowe a pojazd nabyła dla celów przedsiębiorstwa handlowego, spisać w myśl ust. 2 art. 6 ustawy o podatku dochodowym, całkowitą wartość samochodu na straty?**

Wspomniany płatnik może spisać jednorazowo na straty całą wartość nabytego dla celów przedsiębiorstwa pojazdu. Ale w tym wypadku nie może korzystać z ulgi udzielonej Dekretem, ponieważ w tych warunkach suma wydatkowana na nabycie pojazdu już nie istnieje.

Jeśli wartość przedmiotu, którego zwykły okres zużycia nie przekracza lat 5 zostaje spisana jednorazowo, należy jednakże przez cały okres jego używania uwidaczniać go w inwentarzu i bilansie ewidencyjnie („pro memoria", ob. nasz artykuł p. t. Odpisanie na zużycie, OBP Nr. 1 br.).

Jeśli chodzi o ulgę z zakresu Dekretu o ulgach dla nabywców pojazdów mechanicznych, sumy wydatkowane na nabycie potrąca się od dochodu podatkowego uzyskanego w roku, w którym należność za pojazd została całkowicie uiszczona (choćby wekslami).

A, A. Łódź.

I. Opłacie stemplowej w myśl art. 114 ustawy o opłatach stemplowych podlega „pismo" stwierdzające przyjęcie nowego lub uznanie dawnego długu (0,5%). Co to jest pismo w rozumieniu tej ustawy, wyjaśnia art. 1 ust. 2 tejże ustawy: jest to skrypt podpisany już to przez obie strony, już to przez jedną stronę, jeżeli zostało bądź wręczone stronie drugiej, bądź przedstawione sądowi celem dokonania wpisu w księdze wieczystej, bądź sporządzone lub uwierzytelnione sądownie lub notarialnie. **Wpisaniu pożyczki do księgi buchalteryjnej przez pożyczkobiorcę brak cech pisma w rozumieniu powyższym i dlatego wpis taki opłacie n i e podlega.** Odmienne stanowisko rewidenta skarbowego. jest więc błędne.

II. **Nieujawnienie nazwisk prywatnych dyskonterów** nie dyskwalifikuje ksiąg handlowych; wystarczającym dowodem kosztów dyskonta są dowody kasowe; władza ma jednak prawo badania, czy koszty dyskonta są kosztami osiągnięcia dochodu a więc kosztami potrącalnymi. Takie jest stanowisko NTA wyrażone w wyroku z dn. 17 października 1934, l. rej. 622/31. Przytaczamy bardzo trafne **wywody w tej materii prof. Lulka.** „Prawdziwość ksiąg handlowych ocenia się według przepisów prawa handlowego, zwyczajów handlowych i zasad rachunkowości. Otóż te ostatnie wymagają rzeczywiście podania nazwisk kontrahenta, tj. dostawcy lub odbiorcy, dłużnika lub wierzyciela, ale tylko o ile ono jest przedsiębiorcy znane. Zdarzają się jednak wypadki, że to nazwisko nie jest przedsiębiorcy znane. Cały handel drobnicowy (skiepowy i targowy) odbywa się z kontrahentami nieznanymi bez wystawiania dokumentów, tak samo handel obcymi walutami w bankach i kantorach wymiany. Do takich bezimiennych transakcyj należy w Polsce także dyskontowanie weksli na rynku prywatnym. **Dyskontator, nabywający akcepty dłuż-**

nika nie wyjawia swego nazwiska, zwłaszcza, że nieraz robi transakcje przez pośrednika (maklera), którego zobowiązuje do zachowania tajemnicy, dłużnik zaś otrzymujący pieniądze ma tylko przygotować zapłatę w terminie płatności wekslu. Jeżeli władza wymiarowa żądała od podatnika dokumentów owego dyskontera prywatnego, to mogła tylko mieć na myśli tzw. noty dyskontowe, która np. dyskontujący bank wystawia podawcom weksli, a na których jest oczywiście firma banku. Otóż **dyskontator prywatny nie wystawia wcale takiej noty dyskontowej albo wystawia ją bezimiennie, tj. bez podania swego nazwiska.** We wszystkich wypadkach transakcyj bezimiennych księgi handlowe nie będą zawierały nazwiska kontrahenta, a jednak nie można im zarzucić z tego powodu nieprawidłowości... Nazwisko osoby, odbierającej pieniądze, nie rozstrzyga wcale o rodzaju wydatku; znajomość tego nazwiska nie pozwala na żadne wnioski pod tym względem. **Charakter wydatku oraz jego związek z działalnością zarobkową przedsiębiorcy poznaje się po znamionach rzeczowych, które są uwidocznione w księgach rachunkowych, jeżeli te są prowadzone prawidłowo".** (OPA, 1935. poz. 958, glosa).

III. **Dziennik winien być zsumowany. Dodawanie pozycyj dziennika powinno być dokonywane bez zaległości.** Taki jest wymóg nauki księgowości. Podsumowywanie raz na miesiąc jest niedopuszczalne.

IV. **Wyskrobywanie zapisów jest niedopuszczalne. Poprawki winny być uskutecznione w ten sposób, żeby tekst pierwotny był widoczny.** Jest to nie tylko wymóg nauki księgowości, ale i prawa (art. 55 § 4 Kodeksu Handlowego).

„Skłokres". Według rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej DURP 1934, poz. 821, które obowiązywało do d. 7 maja 1937 r., osoby prawne winny były uiścić przedpłatę na podatek dochodowy do d. 1 czerwca. Dopiero w d. 7 maja 1930 r. weszło w życie nowe rozp. wyk. do ord. pod., które termin ten cofnęło do 1 maja. Oczywiście to nowe rozporządzenie nie ma wstecznego zastosowania.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15